

Total number of printed pages-12

63/1 (SEM-4) GE4/DSC1D/
PHLHG 4046/PHLRC 4046

2025

PHILOSOPHY

Paper : PHLHG 4046/PHLRC 4046

(Western Philosophy)

Full Marks : 80

Pass Marks : 32

Time : Three hours

**The figures in the margin indicate
full marks for the questions.**

1. Choose the correct answer from the following : **(any six)** 1×6=6

নিম্নলিখিতবোৰৰ পৰা শুদ্ধ উত্তৰটো বাছনি কৰক :

(যিকোনো ছটা)

1. Plato differentiates between knowledge and opinion based on

প্লেটোৱে এইবোৰৰ ওপৰত আধাৰিত কৰি জ্ঞান আৰু
মতামতৰ মাজত পাৰ্থক্য কৰে

(a) sense perception and reason

ধাৰণা আৰু যুক্তি অনুভৱ

(b) Experience and intuition

অভিজ্ঞতা আৰু অন্তৰ্দৃষ্টি

(c) Faith and logic

বিশ্বাস আৰু যুক্তি

(d) Belief and truth

বিশ্বাস আৰু সত্য

2. According to Plato, true knowledge is attained through

প্লেটোৰ মতে, প্রকৃত জ্ঞান প্রাপ্ত হয়

(a) Empirical observation

অভিজ্ঞতামূলক পর্যবেক্ষণ দ্বাৰা

(b) The World of Forms

ৰূপৰ পৃথিবী দ্বাৰা

(c) Sensory experience

সংবেদনশীল অভিজ্ঞতা দ্বাৰা

(d) Scientific investigation

বৈজ্ঞানিক অনুসন্ধান দ্বাৰা

3. Descartes' famous philosophical statement is

ডেকাৰ্টেছৰ বিখ্যাত দাৰ্শনিক মন্তব্য হৈছে

(a) "To be is to be perceived"

"হ'বলৈ হ'লে অনুভৱ কৰিব লাগিব"

(b) "Cogito, ergo sum"

"কগিটো, এৰ্গো চুম"

(c) "God is dead"

"ঈশ্বৰ মৰিছে"

(d) "The world is will and representation"

"পৃথিবীখন ইচ্ছা আৰু প্রতিনিধিত্ব"

4. Descartes' mind-body dualism argues that the mind is

ডেকাৰ্টেছৰ মন-শৰীৰ দ্বৈতবাদৰ যুক্তি হৈছে যে মনটো হৈছে

(a) physical and non-conscious

শাৰীৰিক আৰু অ-সচেতনতা

(b) independent and non-material

স্বতন্ত্র আৰু অ-সামগ্ৰী

(c) a collection of ideas

ধাৰণাসমূহৰ এক সংগ্ৰহ

(d) part of the body

শৰীৰৰ অংশ

5. Gilbert Ryle criticized Descartes' dualism by calling it
 "জগদ্বীপটী ঝাঁড়িয়ে ফেলার মতো" (to pull out the rug from under the feet of the world)

(a) The "Ghost in the Machine"
 "যন্ত্রের ভিতর" বাস্তব

(b) The "Veil of Perception" problem
 "দৃষ্টির আচ্ছন্নতা" সমস্যা

(c) The "Substance and Form" theory
 "পদার্থ আৰু ৰূপ" তত্ত্ব

(d) The "Absolute Idealism" doctrine
 "পৰম আদৰ্শবাদ" মতবাদ

6. According to Spinoza, substance is
 "স্বাভাৱিকৰ মতে, পদার্থটো হৈছে

(a) one and infinite
 এক আৰু অসীম

(b) many and finite
 বহু আৰু সীমিত

(c) material and temporary
 সাময়িক আৰু অস্থায়ী

(d) created by God
 ঈশ্বৰৰ দ্বাৰা সৃষ্টি কৰা

7. Leibniz's monads are
 "মন্ডালিকৰ মানদণ্ডৰ হৈছে

(a) physical atoms
 ভৌতিক পৰমাণু

(b) conscious minds
 সচেতন মন

(c) simple, indivisible entities
 সৰল, অবিভাজ্য সত্তা

(d) material substances
 সাময়িক পদার্থ

8. Hume defined causation as
 "হিউম কৰণৰ সংজ্ঞা হৈছে

(a) necessary connection between events
 ঘটনাসম্বন্ধৰ মাজত অয়োজনীয় সংযোগ

(b) repeated observation of patterns
 আৱৰ্ণনীয় পৰিবেশৰ পুনৰাবলম্বন

(c) divine intervention
 ঈশ্বৰিক হস্তক্ষেপ

(d) logical necessity
 যৌক্তিক অয়োজনীয়তা

9. According to Hume, knowledge comes from

হিউমৰ মতে, জ্ঞান আহে

(a) rational intuition

যুক্তিসঙ্গত অস্তুদৃষ্টি

(b) sense experience

অভিজ্ঞতা অনুভৱ

(c) innate ideas

সহজাত ধাৰণা

(d) logical necessity

যুক্তি প্ৰয়োজনীয়তা

10. Kant argues that synthetic a priori knowledge is possible in

কান্তে যুক্তি দিয়ে যে সংশ্লেষিত এটা প্ৰাথমিক জ্ঞান সম্ভৱ

(a) Mathematics and Physics

গণিত আৰু পদাৰ্থ বিজ্ঞান

(b) Theology and Ethics

ধৰ্মতত্ত্ব আৰু নৈতিকতা

(c) Empirical Sciences

অভিজ্ঞতামূলক বিজ্ঞান

(d) All areas of knowledge

জ্ঞানৰ সকলো ক্ষেত্ৰ

2. Answer the following questions : **(any five)**

2×5=10

নিম্নলিখিত প্ৰশ্নবোৰৰ উত্তৰ দিয়ক : (যিকোনো পাঁচটা)

(a) What is the significance of Plato's theory of forms in understanding knowledge ?

জ্ঞান বুজাৰ ক্ষেত্ৰত প্লেটোৰ ৰূপৰ তত্ত্বৰ তাৎপৰ্য কি ?

(b) What does Descartes mean by "Cogito, ergo sum" ?

ডেকাৰ্টে "কগিটো, এৰ্গো চাম" বুলিলে কি বুজায় ?

(c) What does Spinoza mean by substance ?

স্পিনোজাৰ পদাৰ্থৰ অৰ্থ কি ?

(d) What are monads according to Leibnitz ?

লেইবনিজৰ মতে মনাডবোৰ কি ?

(e) Write the meaning of Berkeley's statement : "To be is to be perceived".

বাৰ্কলেৰ মন্তব্যৰ: "হ'বলৈ হ'লে অনুভৱ কৰিব লাগিব"

এই বাক্য শাৰী কি অৰ্থ বুজায় ?

(f) Give an example of a synthetic a priori proposition.

এটা সংশ্লেষিত প্রস্তাৱৰ উদাহৰণ দিয়ক।

(g) What is Hume's definition of causation?

হিউমৰ মতে কাৰণৰ সংজ্ঞা কি?

3. Answer **any six** questions from the following: $5 \times 6 = 30$

নিম্নলিখিতবোৰৰ পৰা যিকোনো ছয়টা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ দিয়ক :

(a) Discuss Descartes' mind-body dualism in brief.

ডেকাৰ্টেৰ মন-শৰীৰৰ দ্বৈততা চমুকৈ আলোচনা কৰা।

(b) Explain Plato's distinction between knowledge and opinion.

প্লেটোৰ জ্ঞান আৰু মতবাদৰ মাজত পাৰ্থক্য ব্যাখ্যা কৰক।

(c) Explain Spinoza's concept of God or Nature.

স্পিনোজাৰ ঈশ্বৰ বা প্রকৃতিৰ ধাৰণাটো বৰ্ণনা কৰক।

(d) How does Hume differentiate between relations of ideas and matters of fact?

হিউমে ধাৰণা আৰু সত্যৰ বিষয়বোৰৰ মাজত কেনেকৈ পাৰ্থক্য কৰে?

(e) What is Kant's classification of propositions? Explain with examples.

কান্টৰ প্ৰস্তাৱৰ শ্ৰেণীবিভাজন কি? উদাহৰণৰ সৈতে বৰ্ণনা কৰক।

(f) Explain the difference between analytic and synthetic propositions according to Kant.

কান্টৰ মতে বিশ্লেষণাত্মক আৰু সংশ্লেষিত প্ৰস্তাৱৰ মাজৰ পাৰ্থক্য বৰ্ণনা কৰক।

(g) Explain Hume's skepticism about the concept of necessary connection.

প্ৰয়োজনীয় সংযোগৰ ধাৰণাটোৰ বিষয়ে হিউমৰ সন্দেহবাদ ব্যাখ্যা কৰক।

(h) How does Kant respond to Hume's skepticism about causation?

কাৰণ সম্পৰ্কে হিউমৰ সন্দেহৰ প্ৰতি কান্টে কেনেদৰে সঁহাৰি দিয়ে?

(i) What is Berkeley's critique of Locke's theory of material substance?

লকৰ ভৌতিক পদাৰ্থৰ তত্ত্বৰ বিষয়ে বার্কলেৰ সমালোচনা কি?

(c) How does Hume differentiate between relations of ideas and matters of fact? Why is this distinction important in his philosophy?

হিউমে ধাৰণা আৰু সত্যৰ বিষয়বোৰৰ মাজত কেনেকৈ পাৰ্থক্য কৰে? তেওঁৰ দৰ্শনত এই পাৰ্থক্য কিয় গুৰুত্বপূৰ্ণ?
